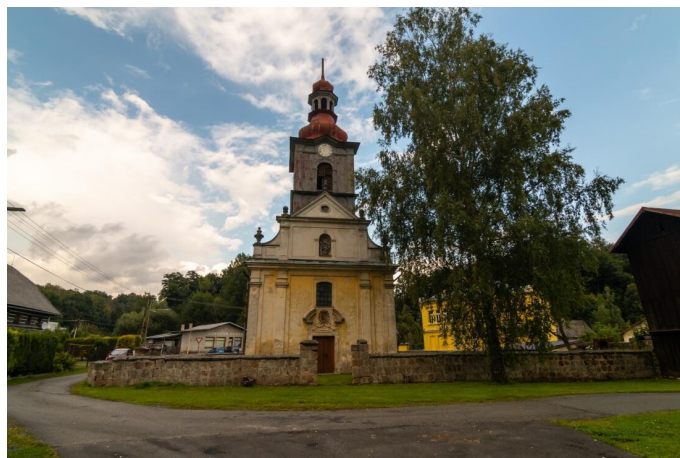

Pancířové, Berkové, Kinští. Velenice šly během staletí z ruky do ruky

13. 05. 2025 13:37

Dvě stě patnáct. Přesně tolik obcí se nalézá na území Libereckého kraje. Řada z nich se může pochlubit zajímavou minulostí, významnými rodáky a také přitažlivými turistickými cíli.

„Řada z obcí a měst našeho kraje se může pochlubit zajímavou minulostí, významnými rodáky a také přitažlivými turistickými cíli. Návštěvníci jsou často překvapeni,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Obec Velenice, ležící čtyři kilometry severně od Zákup v údolí Svitavského potoka, je místem bohatým na historii a přírodní krásy. První zmínka o této vesnici pochází již z roku 1399, kdy byli jako její majitelé zmiňováni Pancířové ze Smojna.

Na konci 14. století se Velenice staly součástí nedalekých Zákup, jejichž dočasnými majiteli byli rovněž Pancířové. Během husitských válek a války proti lužickým městům se toho o Velenicích mnoho nedochovalo. Za vlády krále Vladislava II. Jagelonského (1471–1516) bylo velenické panství převedeno ke královskému dvoru a později zrušeno.

V 70. letech 15. století získal Velenice Melichar z Kouče, od něhož v roce 1475 vesnici i dvůr koupil Mikuláš z Lutic. V roce 1479 se statek dostal do rukou bratrů Berkových z Dubé a Lipé, čímž došlo k trvalému připojení velenického manství k panství sloupenskému. Mezi další významné majitele Velenic patřili Salhausenové, Kolowratové, Kokořovci a Kinští.

V roce 1900 žilo ve Velenicích 588 obyvatel. Bylo mezi nimi 18 sedláků a 13 chalupníků, kteří se věnovali hlavně zemědělství, zatímco domkaři se živili řemesly nebo obchodem. Ve vsi byly dva obilní mlýny, pila, strojní dílna, barevna, dvě moštárny a někteří lidé pracovali v blízkých zrcadlárnách nebo v továrně na sukno ve Velkém Grunově. V roce 1902 byla vedle kostela postavena nová školní budova, která nahradila starou školu z roku 1820.